

LÄNSSTYRELSEN
VÄSTRA GÖTALANDS LÄN

Naturvårdsenheten
Tord Wennerblom
010-224 54 55

BESLUT
2013-01-31

Diarienummer
511-19475-2012

Sida
1(8)

Beslut om bildande av naturreservatet Bengtsviken i Dals-Ed kommun

Innehåll

Beslut om bildande m.m.
Syfte
Beslut om föreskrifter
Beskrivning av naturreservatet
Planeringsbakgrund
Ärendets handläggning
Skälen för beslut
Upplysningar
Ersättningstalan
Kungörelse
Hur man överklagar

Bilagor

Bilaga 1. Beslutskarta
Bilaga 2. Översiktskarta
Bilaga 3. Skötselplan
Bilaga 4. Sakägarförteckning
Bilaga 5. Besvärshänvisning O4
Bilaga 6. Sändlista

Administrativa uppgifter

Namn:	Naturreseptatet Bengtsviken
NVR ID	2013429
Län:	Västra Götalands län
Kommun:	Dals-Ed
Ungefärlig mittpunkt	N 645870, E 323130 SWEREF99
Fastigheter och ägare:	Enligt sakägarförteckning (bilaga 4)
Nyttjanderättsinnehavare:	Enligt sakägarförteckning (bilaga 4)
Areal (ha):	50
Förvaltare:	Länsstyrelsen
Naturgeografisk region:	Dalslands kuperade skogslandskap
Objektskategori:	Sö, Skog av särskilt värde för fauna och flora
IUCN-kategori:	Ia, strikt naturreseptat

Beslut om bildande m.m.

Länsstyrelsen förklarar det område som avgränsats på kartan i bilaga 1 som naturreservat. Beslutet är fattat med stöd av 7 kap 4 § miljöbalken (1998:808).

Naturreservatets gränser ska märkas ut i terrängen.

Namnet ska vara Naturreservatet Bengtsviken.

Länsstyrelsen fastställer skötselplanen i bilaga 3. Beslutet är fattat med stöd av 3 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m..

Syfte

Syftet med naturreservatet är att:

- Växt- och djurarter som är knutna till skogsbranddynamik ska förekomma i gynnsamt tillstånd.
- Bevara ett för sydsvenska förhållande relativt stort skogsområde kraftigt präglat av skogsbrand som referens för miljöövervakning och forskning.

Syftet ska tryggas genom att:

- Området lämnas till i huvudsak fri utveckling.

Beslut om föreskrifter

Länsstyrelsen beslutar att följande föreskrifter ska gälla i naturreservatet. Beslutet är fattat med stöd av 7 kap 5, 6 och 30 §§ miljöbalken.

A. Föreskrifter om inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområden (7 kap 5 § miljöbalken)

Det är förbjudet att inom naturreservatet:

1. Uppföra byggnad eller anläggning.
2. Anlägga väg, parkeringsplats eller annan hårdgjord yta.
3. Anlägga luft- eller markledning.
4. Anordna upplag.
5. Bedriva täkt av berg, sten, grus, sand, lera, matjord eller torv.
6. Borra, gräva, schakta, utfylla, tippa, dika eller dämna.
7. Avverka eller utföra annan skogsbruksåtgärd.
8. Ta bort eller upparbeta dött träd eller vindfälle.
9. Använda kemiska eller biologiska bekämpningsmedel.
10. Kalka eller gödsla

Det är vidare förbjudet att utan Länsstyrelsens tillstånd:

11. Uppföra stängsel eller hägnad. (Tillstånd kan komma ifråga för att i forskningssyfte hägna in provyta för att förhindra hjortdjur att beta ned lövuppkomst.)

Föreskrifter enligt A ovan gäller inte i följande fall:

- När förvaltaren, eller den förvaltaren utser, utför åtgärder som behövs för naturreservatets vård och skötsel och som framgår under B.
- Vid reparation och underhåll av den befintliga vägen i anslutning till naturreservatet gäller inte föreskrifterna A6-8.

B. Föreskrifter om skyldighet att tåla visst intrång (7 kap 6 § miljöbalken)

Fastighetsägare och innehavare av särskild rätt ska tåla att följande anordningar utförs och att följande åtgärder vidtas.

1. Märka ut naturreservatets gräns i terrängen.
2. Sätta upp informationstavla.
3. Uppföra hägnad enligt föreskrift A 11.
4. Genomföra undersökningar av djur- och växtarter samt av mark- och vattenförhållanden.

C. Ordningsföreskrifter om rätten att färdas och vistas inom naturreservatet samt om ordningen i övrigt inom naturreservatet (7 kap 30 §)

Det är förbjudet att inom naturreservatet:

1. Framföra motordrivet fordon annat än i samband med uttransport av fällt vilt med s.k. älgdragare eller motsvarande.
2. Utplantera växt- eller djurart.
3. Gräva upp, plocka eller insamla torv, djur, växter eller växtdelar. Mat-svamp och bär får dock plockas för eget bruk.

Föreskrifter enligt C ovan gäller inte i följande fall:

- När förvaltaren, eller den förvaltaren utser, utför åtgärder som behövs för naturreservatets vård och skötsel gäller inte föreskriften C1.
- När Länsstyrelsen, eller den Länsstyrelsen utser, genomför naturinventeringar vilka även kan innebära insamling av arter i vetenskapligt syfte gäller inte föreskriften C 3.
- Om mindre hägnad uppförs gäller inte föreskriften C 1 i samband med uppförande eller borttagande.

Beskrivning av naturreservatet

Naturreservatet ligger ca 14 km norr om Ed på östra sidan av Stora Le. Det gränsar sjön Bengtsvikevattnet.

Naturreservatet utgörs till större delen av ett brandfält från juli 2005. Skogen som brunnit består främst av tallskogar på näringsfattiga och tunna jordar. Grovt uppskattat är ungefär hälften av skogen ungskog efter tidigare avverkningar. Den äldre skogen är ofta gles med mycket berg i dagen och många gamla träd. Inslaget av löv är ganska litet och utgörs främst av björk och enstaka aspar. Branden var hård och dödade en stor eller möjligen mycket stor del av träden i den äldre skogen. Humusen har brunnit bort över stora ytor och lämnat hållar och trädrötter kala. Innan branden fanns enstaka spridda torrakor och lågor, men många träd har stormfällts efter branden.

Inga gamla brandspår har observerats men skogsstrukturen tyder på att området ändå präglats av brand tidigare. Ungskogen brann i princip upp helt. Trädföryngringen på brandfältet kommer sannolikt mest att utgöras av tall, men troligen bildas även lövbrännor med asp och björk i svackor och något fuktigare lägen. Den insektsinventering som genomfördes sommaren 2007 visar på höga naturvärden och stor artrikedom. Inte minst skalbaggsfaunan gynnas av skogsbrand och ett flertal brandgynnade arter har påträffats, bl.a. den rödlistade *Ipidia binotata* (svenskt namn saknas). Tretåig hackspett födosöker även på brandfältet.

I naturreservatet finns ingen bebyggelse och inte heller några av Riksantikvarieämbetet registrerade fornlämningar.

En mer utförlig beskrivning av området lämnas i skötselplanen.

Planeringsbakgrund

Naturreservatet omfattas inte av några riksintressen. I kommunens översiktsplan ÖP03 finns inga särskilda rekommendationer för området där naturreservatet är beläget. I Vindbruk Dalsland (tillägg till ÖP, antagen 2010-12-15) anges att området där naturreservatet är beläget är olämpligt för vindkraft.

Ärendets handläggning

Efter den stora skogsbranden i området 2005 förde Länsstyrelsen, Skogsstyrelsen och berörda markägare en dialog om hur de naturvärden som uppkommit genom branden bäst kunde förvaltas. I samband med denna lät Länsstyrelsen genomföra en inventering av området med betoning på insektslivet. Slutsatsen blev att en stor del av brandfältet bör avsättas som naturreservat så att berörda markägare skulle kunna erbjudas en ekonomisk ersättning som står i paritet med de ekonomiska värden som uteblivet produktivt skogsbruk innebär. Inträngsersättning har år 2011 respektive 2012 betalats ut till ägarna av de två fastigheter som naturreservatet omfattar. Naturreservatet mättes in av Lantmäteriet år 2012.

Eva Carlmark, Inger Gustafsson Schmidt och Hans Gustafsson har, som berörda mark- och sakägare, förelagts enligt 24 § förordningen om område-skydd enligt miljöbalken m m att yttra sig över förslag till beslut med föreskrifter och skötselplan.

Förslaget till naturreservat har remitterats till Dals-Eds kommun, Skogsstyrelsen, Naturvårdsverket och SGU.

Sandsjön-Bengtsvikens vägsamfällighet, Marianne och Nils Boberg, Peter Sundqvist, Ann Agby, Jerker Sundqvist, Tomas Olin, Johan Robert Erik Jansson, Sven, Sven-Erik och Anna Ulla-Britt Larsson, LRF Västra Götaland, Edsbygdens naturskyddsförening samt Dalslands miljökontor har fått förslaget för kännedom och eventuellt yttrande.

Dals Eds kommun, Skogsstyrelsen samt SGU har inget att erinra mot naturreservatet. Peter Sundqvist, Ann Agby och Jerker Sundqvist motsätter sig att parkeringsplats anläggs enligt förslaget i skötselplanen, främst eftersom är belägen på deras mark. Vidare ifrågasätter man om naturreservatets biologiska värden är så stora att naturreservatsbildning är motiverad.

Med anledning av synpunkterna på parkeringsplatsen, de svårigheter som Länsstyrelsen f.n. bedömer föreligga för att hitta annan lämplig plats samt att naturreservatet inte bedöms bli särskilt besöksintensivt, har parkeringsplats uteslutits i skötselplanen. Vad gäller de biologiska värdena vidhåller Länsstyrelsen att dessa motiverar bildande av naturreservat. Utöver justeringen om parkeringsplatsen har undantaget från föreskrifterna vad gäller underhåll av vägen i anslutning till naturreservatet förtydligats.

Skälen för Länsstyrelsens beslut

Skogsbränder med den brandintensitet och av den omfattning som inträffade i området år 2005 är ovanliga i södra Sverige. Skogsbränder är dock viktiga för skogens naturliga dynamik och är av stor betydelse för en mängd olika, och ofta ovanliga, arter som är mer eller mindre beroende av skogsbränder. Det ovanligt stora brandfältet i sig utgör således motiv till naturskydd. Motivet stärks av att naturreservatet dessutom ligger i den skogsbiologiska värdetrakten "Stora Le" som utpekats i länets Strategi för formellt skydd av skogsmark. Värdetrakten är särskilt viktig för skogstyperna lövblandad barrskog respektive triviallövskog, skogstyper som kan förväntas uppkomma spontant efter branden.

Miljömål

Naturreservatet utgör ett led i arbetet med att uppnå det av riksdagen antagna miljömålet Levande skogar samt Ett rikt växt- och djurliv.

Intresseprövning

Med hänsyn till områdets värden och naturreservatets syften kommer pågående markanvändning att avsevärt försvåras. Länsstyrelsen bedömer att områdets värden bäst ges ett långsiktigt skydd genom bildande av naturreservat. Föreskrifterna är anpassade till naturreservatets syften och värden. De är främst avsedda att begränsa skador på mark samt växt- och djurliv. Vid en avvägning mellan enskilda och allmänna intressen i enlighet med 7 kap 25 § miljöbalken finner Länsstyrelsen att föreskrifterna inte går längre än vad som krävs för att syftet med skyddet ska tillgodoses.

Konsekvensutredning

I enlighet med vad som sägs i 4 och 5 §§ förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning, bedömer Länsstyrelsen att de föreslagna ordningsföreskrifterna enligt 7 kap. 30 § MB innebär så begränsade kostnadsmissiga och andra konsekvenser att det saknas skäl för konsekvensutredning av regelgivning.

Hushållningsbestämmelser

Naturreservatsbildningen är förenlig med hushållningsbestämmelserna för mark- och vattenområden enligt 3 och 4 kap. miljöbalken och med den för området gällande översiktsplanen.

Upplysningar

Dispens från föreskrifterna m.m.

Om det finns särskilda skäl får Länsstyrelsen medge dispens från föreskrifterna för naturreservatet. Dispens får dock inte lämnas för åtgärder som strider mot syftet med naturreservatet. Om det finns synnerliga skäl får Länsstyrelsen helt eller delvis upphäva beslutet om naturreservatet (7 kap 7 § miljöbalken).

Insektsangrepp

Det ansvar som markägaren har enligt 29 § skogsvårdslagen kommer efter naturreservatsbildningen att vara statens ansvar.

Annan lagstiftning gäller som vanligt

Vid sidan av föreskrifterna för naturreservatet gäller annan lagstiftning som vanligt. Lagar och föreskrifter som bedöms vara av särskild betydelse för att syftet med naturreservatet ska uppnås är t.ex. följande:

- Regler om körning i terräng i terrängkörningslagen och terrängkörningsförordningen.
- Regler om fridlysning av växter och djur i miljöbalken och artskydds-förordningen.

Förvaltare och förvaltningsuppgifter

- Förvaltare är Länsstyrelsen.
- Naturreservatets gränser märks ut i terrängen genom förvaltarens försorg enligt anvisningar av Naturvårdsverket.
- Förvaltningen bedrivs enligt den skötselplan som fastställts av Länsstyrelsen. Skötselplanen ska ligga till grund för naturreservatets skötsel och ska vid behov revideras.

Ersättningstalan

Om överenskommelse om ersättning inte kan träffas, måste sakägare som vill göra anspråk på ersättning eller inlösen väcka talan i Mark- och miljödomstolen som får avgöra ersättningsfrågan. Sådan talan måste enligt 31 kap 13 § miljöbalken lämnas in till Mark- och miljödomstolen inom ett år efter att detta beslut vunnit laga kraft, i annat fall förlorar sakägaren rätten till ersättning.

Kungörelse

Beslutet ska kungöras i länets författningssamling och i Dalslänningen.

Föreskrifterna enligt 7 kap 30 § miljöbalken träder i kraft den dag som framgår av kungörelsen i Länsstyrelsens föfattningssamling och gäller omedelbart även om de överklagas.

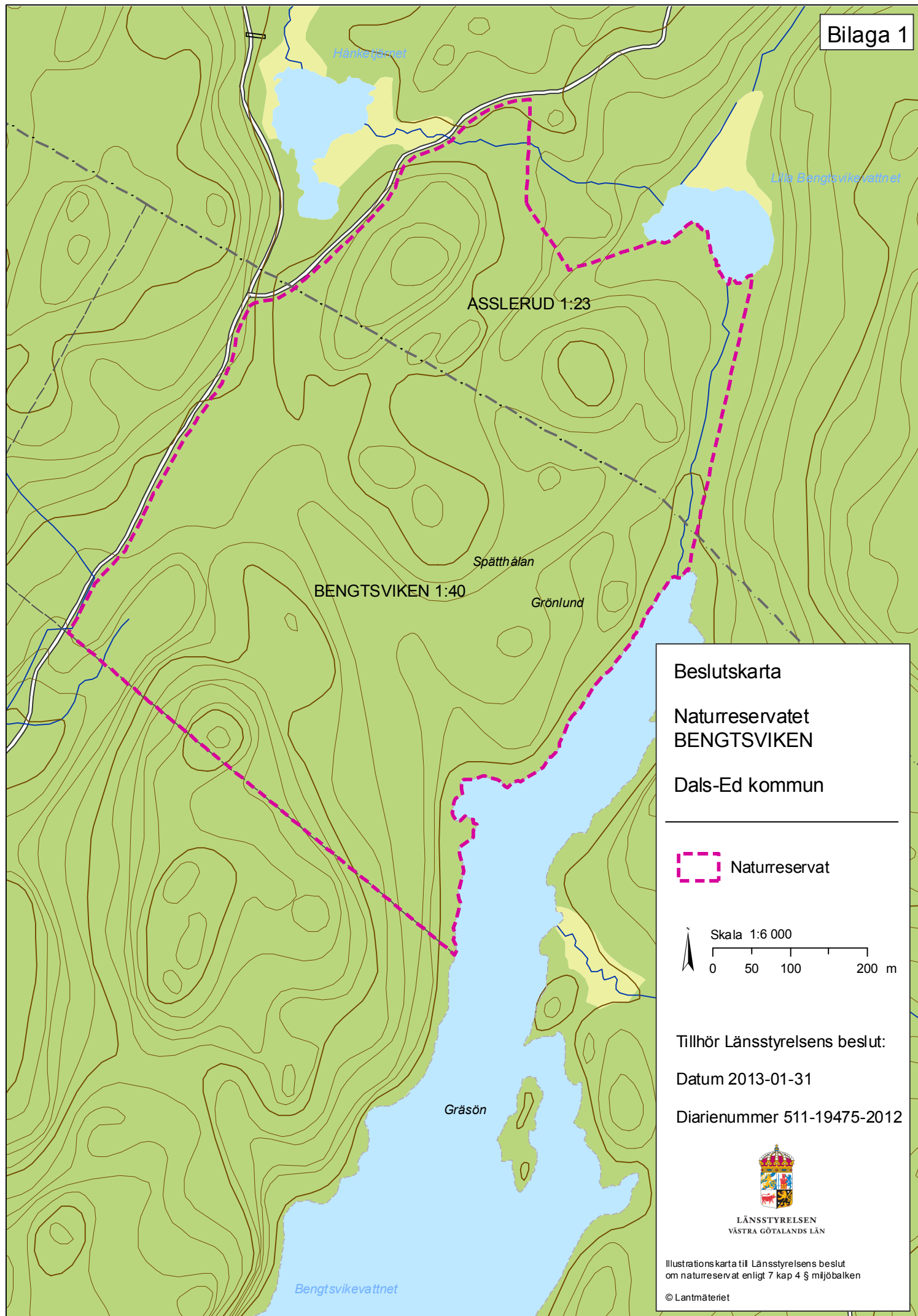
Hur man överklagar

Detta beslut kan överklagas hos regeringen, se bifogat formulär O4.

I detta ärende har länsöverdirektör Agneta Kores beslutat. Naturvårdshandläggare Tord Wennerblom har varit föredragande. I handläggningen har också deltagit naturvårdsdirektör Sven Swedberg, funktionschef Johan Janert, antikvarie Lisa Ragnarsson, arkitekt Anna Hendén och länsjurist Rebecca Schantz .

Agneta Kores

Tord Wennerblom

Besluts-karta

Naturreservatet BENGTSVIKEN

Dals-Ed kommun

 Naturreservat

Skala 1:6 000
0 50 100 200 m

Tillhör Länsstyrelsens beslut:

Datum 2013-01-31

Diarienummer 511-19475-2012

LÄNSSTYRELSEN
VÄSTRA GÖTALANDS LÄN

Illustrationskarta till Länsstyrelsens beslut
om naturreservat enligt 7 kap 4 § miljöbalken

© Lantmäteriet

LÄNSSTYRELSEN
VÄSTRA GÖTALANDS LÄN

Bilaga 2

Dnr 511-19475-2012
Beslut 2013-01-31

ÖVERSIKTSKARTA

Naturreservatet Bengtsviken Dals-Ed kommun

0 1 2 3 Kilometer

LÄNSSTYRELSEN
VÄSTRA GÖTALANDS LÄN

Naturvårdsenheten
Tord Wennerblom
010-224 54 55

2013-01-31

Diarienummer
511-19475-2012

Sida
1(12)

Bilaga 3

Skötselplan för naturreservatet Bengtsviken i Dals-Ed kommun

Brandfältet i Bengtsvikens naturreservat. Fotot är taget i juni 2011, sex år efter skogsbranden. Foto: Tord Wennerblom/Länsstyrelsen.

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

DEL A – BESKRIVNING	4
1. Syfte	4
2. Beskrivning av området	4
2.1 Uppgifter om naturreservatet	4
2.2 Allmän beskrivning av området	5
2.3 Historisk och nuvarande markanvändning.....	6
2.4 Områdets bevarandevärden.....	6
2.5 Övrig bebyggelse och anläggningar.....	9
DEL B – SKÖTSEL	9
3. Skötsel och bevarandemål.....	9
3.1 Utgångspunkter vid indelning av skötselområden	9
3.2 Utgångspunkter för bevarandemål	9
3.3 Skötselområden med mål och åtgärder	9
3.4 Forn- och kulturminnesvård.....	11
4. Friluftsliv.....	11
5. Gränsmarkering.....	11
6. Uppföljning	11
6.1 Uppföljning av bevarandemål och gynnsamt tillstånd.....	11
6.2 Revidering av skötselplanen	11
7. Sammanfattning av planerad förvaltning.....	12
8. Referenser	12

BILAGOR

- 3 A. Karta över skötselområdet och anordning för friluftslivet
- 3 B. Karta över besöksanordningar
- 3 C. Karta över naturtyper
- 3 D. Karta över Natura 2000-naturtyper
- 3 E. Detaljerad redovisning av delområden

Inledning

Skötselplanen beskriver vad som ska göras i naturreservatet, när och hur ofta det ska göras. Den fastställer också vad som är viktigast att göra om reservatsförvaltaren, d v s den som är ansvarig för naturreservatets skötsel, behöver prioritera. Förutom reservatsförvaltaren vänder sig skötselplanen till markägaren och andra intressenter.

Naturreservatets syften styr vilka föreskrifter (regler) som gäller i naturreservatet och ifall skötsel behövs för att syftena med naturreservatet ska kunna uppfyllas.

Länsstyrelsen har ett övergripande ansvar för att statligt bildade naturreservat sköts. Länsstyrelsen har också ansvar för tillsynen i statliga naturreservat.

Skötselplanen är uppdelad i två delar, A och B. Den första delen är en beskrivande del. Där anges bland annat naturreservatets syften och vilka natur- och bevarandevärden som finns i naturreservatet. Den andra delen av skötselplanen beskriver naturreservatets bevarandemål och hur naturreservatet ska skötas.

DEL A – BESKRIVNING

1. Syfte

Syftet med naturreservatet är att:

- Växt- och djurarter som är knutna till skogsbranddynamik ska förekomma i gynnsamt tillstånd.
- Bevara ett för sydsvenska förhållande relativt stort skogsområde kraftigt präglat av skogsbrand som referens för miljöövervakning och forskning.

Syftet ska tryggas genom att:

- Området lämnas till i huvudsak fri utveckling.

2. Beskrivning av området

2.1 Uppgifter om naturreservatet

Namn:	Naturreservatet Bengtsviken
NVR ID	2013429
Län:	Västra Götalands län
Kommun:	Dals-Ed
Ungefärlig mittpunkt	N 645870, E 323130 SWEREF99
Fastigheter och ägare:	Enligt sakägarförteckning (bilaga 4)
Nyttjanderättsinnehavare:	Enligt sakägarförteckning (bilaga 4)
Areal (ha):	50
Förvaltare:	Länsstyrelsen
Naturgeografisk region:	Dalslands kuperade skogslandskap
Objektskategori:	Sö, Skog av särskilt värde för fauna och flora
IUCN-kategori:	Ia, strikt naturreservat
Namn:	Naturreservatet Bengtsviken
NVR ID	2013429
Län:	Västra Götalands län

Tabell 1: Markslag och naturtyper som ska rapporteras till Naturvårdsverket. Må-
lareaerna är de som förväntas efter eventuella restaurerings- och skötselåtgärder.¹ Kartering av skyddade områden (KNAS), (Naturvårdsverket 2003)

Markslag och Naturtyp	Areal år 2012 (ha)	Målareal (ha)
Barrskog:	15,2	31,4
Granskog ¹	3,9	3,9
Tallskog ¹	1,6	1,6
Barrblandskog ¹	7,1	7,1
Lövblandade barrskogar ¹	2,6	18,8*
Lövskog:	0	16,2
Triviallövskog ¹	0	16,2*
Sumpskog:	2,6	2,6
Lövsumpskog ¹	0,7	0,7
Barrsumpskog/blandsumpskog ¹	1,9	1,9
Brandfält	32,3	0*

*Med antagandet att brandfältet på sikt utvecklas till hälften lövblandad barrskog och hälften triviallövskog.

Tabell 2: Natura 2000-naturtyper.

Kod	Natura 2000-naturtyper	Areal år 2012 (ha)	Målareal (ha)
9010	Västlig taiga*	35,8	47,6
9080	Lövsumpskog*	0,2	0,7
91D0	Skogbevuxen myr*	1,9	1,9

* Prioriterad naturtyp i Natura 2000-systemet

2.2 Allmän beskrivning av området

Naturreseptatet ligger i Dals-Ed kommun på östra sidan av Stora Le ungefär 14 km norr om centralorten Ed. Det gränsar sjön Bengtstvekevattnet som ligger 124 meter över havsnivån. Topografin är mycket varierad med markerade höjder på uppemot 180 m.ö.h och dalgångar/sänkor på 130 m.ö.h. Enligt SMHI:s statistik (åren 1961-1990) faller första snön normalt i mitten/slutet av november och sista snön försvinner i mitten/slutet av april. Medeltemperaturen i juli är 16 grader och i januari -2 grader. Årsmedelbörden är 900 mm och det är i genomsnitt 14 dygn med åska per år.

Den 9 juli 2005 utbröt en kraftig skogsbrand i Bengtstveken. Så här beskrev brandförsvaret i Dals-Ed kommun händelsen efteråt:

Den stora skogsbranden i Dals-Eds kommun började den 9 juli i S:a Hökedalen till följd av ett s.k. torråskväder, d.v.s. blixten slog ner utan att det regnade, och de torra markerna antändes. Bara någon timme senare, alltså samma dag, skedde samma sak vid Bengtstveken, Håbol. Den 18 juli var bränderna helt släckta, och ansvaret lämnades över till markägarna. Då hade mellan 60 och 70 hektar skog brunnit i S:a Hökedalen, och c:a 80 hektar i Bengtstveken. All brandpersonal i Ed deltog i släckningsarbetet och hjälp kom från brandpersonal i Bengtstveken och Åmål, hemvärnet samt c:a 140 frivilliga civila.

Skogsbranden vid Bengtsviken i juli 2005. I årsrapporten för Dals-Ed kommun beskrivs branden vid Bengtsviken tillsammans med Hökedalen som den största i Sverige det året, samt historiskt sett den största i Dalsland. Foto: Brandförsvaret Dals-Ed

2.3 Historisk och nuvarande markanvändning

Häradskartan över Dalsland från 1890-91 (bilden intill) visar att området då var helt skogsbeklätt med inslag av mossar. Vid Grönlund är dock några små odlingsmarker utritade i kartan. Även dessa är idag bevuxna med skog. Skogen har under senare tid, fram till den stora skogsbranden år 2005, brukats i huvudsak som produktiv skogsmark.

2.4 Områdets bevarandevärden

Brandområdets storlek och ett förhållandevis stort bränn djup gör att det har skapats stora mängder död och döende ved. Området har därför mycket goda förutsättningar att under en lång tid framöver kunna hysa en mängd brandberoende insekter, liksom utgöra en god livsmiljö för fåglar, bl.a. olika hackspettar, nattskärar och trädlärka. Efterhand kommer brandfältet att övergå i andra naturtyper bl.a. lövbränna och lövrik barrskog. En sådan naturlig och ostörd succession är av stor betydelse för den biologiska mångfalden och den är även av vetenskapligt intresse att följa.

2.4.1 Biologiska bevarandevärden

År 2007, två år efter skogsbranden, lät Länsstyrelsen inventera området med tonvikt på insekter. Följande beskrivning av biologiska bevarandevärden utgår från den inventeringen. Det bör noteras att förekomsten av olika arter kommer att förändras allteftersom den naturliga successionen tar vid. Flera av arterna kommer naturligt att försvinna, medan andra naturligt tar vid.

Branden dödade en hel del tall och den större mörghorren *Tomicus piniperda* fick därför en mycket stor population men som sommaren 2007 till stor del redan hade klingat av. Tillsammans med barkborrararna förekommer också timmerman *Acanthocinus aedelis* och tallbock *Monochamus sutor*, två storvuxna långhorningar som fortfarande finns ganska talrikt på brandfältet. I gångarna efter dessa arter kommer flera rovdjur och parasiter in. Barkborrarna har många fiender och på våren kan man inte undgå att se den brokigt färgade barkborrefienden *Thanasimus formicarius* jaga efter barkborrar på stammarna. Andra typiska rovdjur som man kan finna under barken är *Pityophagus ferrugineus*, *Nudobius lentus*, och flera *Placusa*-arter. Andra predatorer i denna miljö är stumpbaggar *Plegaderus vulneratus*, *Dendrophilus corticalis* och *Micromalus parallellopipedus*. Barkborrararna delar också livsrummet med ett antal sav- och saftätare som *Glischrochilus quadripunctatus*, *G. hortensis* och flera *Epuraea*-arter. Under den tunna barken och i grenverket av döda tallar finner man andra arter och vanligast här är de små barkborrar *Pityogenes bidentatus* och *quadridens*. På jakt efter deras larver och puppor kryper den smala tenebrioniden *Corticarius linearis*. Andra sommaren efter trädets död passar de pyttesmå *Crypturgus*-arterna på att äta upp de delar av kambiet som ännu är intakt mellan alla gångar och gnag. I gångarna finns många av de rovlevande djuren kvar men inslaget av *pselaphider* och *lathridiider* har ökat och karakteristiska men inte särskilt allmänna arter är nu t ex *Corticaria lateritia* och *Phloeocharis subtilissima*. Även flera *Ampedus*-arter är typiska för miljön då deras larver till stor del är rovdjur. I takt med att barken faller av tillkommer nu mängder av andra långhorningar som bitbock, barkbock och flera olika blombockar och inte mindre än fem olika *Ampedus*-arter nämligen *Ampedus sanguineus*, *A. pomonae*, *A. tristis*, *A. niger* och *A. balteatus*. Den blå praktbaggen *Melanophila cyanea* hade en jättepopulation i området och varma soliga somrardagar flög hundratals exemplar runt tallstammarna. Denna art bidrar till att många av de tallar som överlevde branden nu kommer att dö av torka och insektangrepp eftersom den främst utvecklas ur ännu levande men brandskadade tallar. Tillsammans med denna art dök också ett exemplar av den svarta *Anthaxia similis* upp bland de infångade djuren. Detta fynd är det första i västra Sverige och den var förut känd från Östersjölandskapen upp till södra Norrlandskusten. Vid talltorrakorna och tallågorna i detta område konstaterades också många olika svamplevande arter som mörk vedstrit *Cixidia confinis*, *Xylita laevigata*, *Abdera triguttata* och *Curtimorda maculosa*. Tre rödlistade arter ingår också i denna grupp nämligen *Ipidia binotata*, *Glischrochilus quadriguttatus* och *Triplax rufipes*. Ett av svampdjuren som infångades var ett mycket intressant fynd nämligen *Orchesia luteipalpis* som är rödlistad och detta var också ett första fynd för Dalsland. Denna rikedom på olika vedlevande insekter har lockat till sig den

tretåiga hackspetten som nu söker föda i området. På de solbelysta stammarna jagade också storvuxna rovflugor som *Laphria flava* och *Choreades gilvus* i många exemplar.

Den marklevande insektsfaunan är lätttrörlig och man kan tydligt se att brandfältet snabbt ger möjlighet för en lång rad skalbaggar att fortleva. Uteslutande i det brända området fanns många, i södra Sverige, ganska ovanliga arter som svedjelöpare *Sericoda quadripunctata*, *Ocypus ophtalmicus*, brandsvarrtlöpare *Pterostichus quadriveolatus* och *Pterostichus lepiduus*. Här noterades också den ganska ovanliga *Carabus arvensis* liksom en del våtmarksdjur som kortvingarna *Symptomus aenus* och *Bolitobius castaneus* och mängder av olika byrrhider (mossbaggar) som är knutna till det ymniga mosstätet. De vanligaste arterna var kulbaggarna *Byrrhus pilula*, *Simplocaria semistriata* och *Cytilus sericeus*. Det marklevande insektslivet blir både artrikare och mer individrikt när markytan kan bli solbelyst och värmas upp. Bland dessa markinsekter finns flera arter som kännetecknar dessa miljöer och de utgör ju också näringsbasen för flera typiska fåglar som nattskärra och trädlärka. Den starkt brandgynnade kolhalsrandbaggen *Helophorus tuberculatus* är en konkurrenssvag och predationskänslig skalbagge som lever av alger i små vattenpölar på brandfältet. Den påträffades också vid inventeringen 2007.

Tabell 3. Förekomst av

- rödlistade arter uppdelade enligt Artdatabankens kategorier: Nationellt utdöd (RE); Akut hotad (CR); Starkt hotad (EN); Sårbar (VU); Nära hotad (NT); Kunskapsbrist (DD), (Gärdenfors 2010)
- arter (EU) som är listade i EUs fågeldirektiv (direktiv 79/409/EEG) annex 1 och art- och habitatdirektiv (direktiv 92/43/EEG) annex 2 och 4.

Art	Kategori	Uppgiftslämnare
Insekter		
Svart praktbagge, <i>Anthaxia similis</i>	Ny art för Dalsland	Pro Natura, 2007
<i>Ipidea binotata</i>	NT	Pro Natura, 2007
Tätögd brunbagge, <i>Orchesia luteipalpis</i>	VU, ny art för Dalsland	Pro Natura, 2007
<i>Triplax rufifides</i>	NT	Pro Natura, 2007
Fåglar		
Tretåig hackspett	NT, EU	Pro Natura, 2007
Trädlärka	EU	Pro Natura, 2007

2.4.2 Geovetenskapliga bevarandevärden

Bergrunden utgörs av gnejsiga och ställvis skiffrika bergarter i svekon-norvegiska orogenen (1660 – 1000 miljoner år).

2.4.3 Kulturhistoriska bevarandevärden

Det finns inga av Riksantikvarieämbetet registrerade fornlämningar i naturreservatet.

2.4.4 Friluftslivsvärden

Naturreservatet bedöms ha begränsat värde för friluftslivet med tanke på terräng och landskapsbild. Potentialen för friluftslivet minskas ytterligare då

det ligger ca 6 km från närmaste allmänna väg, vägen från denna är skyltad med "Privat väg" m.m. och har en vägbom i slutet.

2.5 Övrig bebyggelse och anläggningar

Det finns inga byggnader eller anläggningar i naturreservatet. Länsstyrelsen och reservatsförvaltare har, enligt överenskommelser om intrångsersättning, rätt att använda vägen i anslutning till naturreservatet samt erhålla nyckel till vägbommen för förvaltningens behov.

DEL B – SKÖTSEL

3. Skötsel och bevarandemål

3.1 Utgångspunkter vid indelning av skötselområden

Indelning av skötselområden utgår från naturtyp och skötselbehov. Naturre-servatet är indelat i två stycken skötselområden med tillhörande delområ-den.

Skötselområdena är:

1. Brandfält med fri utveckling
2. Skog med fri utveckling

Inom varje skötselområde kan en eller flera naturtyper förekomma (se tabell 1). I skötselområdena finns även Natura 2000-naturtyper (se tabell 2). Na-turtyperna och Natura 2000-naturtypernas utbredning framgår av bilagorna 3 B respektive 3 C.

3.2 Utgångspunkter för bevarandemål

Bevarandemålen preciserar syftet för respektive skötselområde och ger en beskrivning av hur det ska se ut när gynnsamt tillstånd råder.

3.3 Skötselområden med mål och åtgärder

Skötselområde 1: Brandfält med fri utveckling

Beskrivning:

Området utgörs av brandfältet efter skogsbranden år 2005. Det genomgår nu en naturlig succession efter skogsbrand. Vid tiden för när denna skötselplan skrivs består trädsiktet främst av mer eller mindre brandskadade tallar på näringsfattiga och tunna jordar. Branden var hård och dödade i stort sett all ungskog och stora delar av den äldre skogen, samt brände humusen ned till

hällen på stora ytor. Området är rikt på både stående och liggande död ved. Fält- och bottenskiktet präglas mjölkört, korsört men framför allt av vidsträckta mattor av olika björnmossor.

Bevarandemål:

Strukturer, funktioner och arter knutna till brandsuccession med naturlig dynamik ska finnas väl representerade. Det innebär bl.a. riklig förekomst av död ved, föryngring med löv och på lång sikt en flerskiktad lövblandad barrskog av Västlig taiga-typ. Areal brandsuccession av västlig taiga-typ ska vara 32 ha.

Engångsåtgärder:

Inga. I vetenskapligt undersökningssyfte kan eventuellt något mindre delområde komma att stängslas in för att motverka nedbetning av lövföryngringen.

Underhållsåtgärder:

Inga. I händelse av ny spontan skogsbrand ska brandbekämpning inriktas på att förhindra spridning till skogar utanför naturreservatet. Om det vid brandtillfället inte bedöms finnas någon sådan risk ska följaktligen branden i själva naturreservatet inte bekämpas. Anledningen till detta är att skogsbrand är en naturlig del i skogarnas utveckling.

Skötselområde 2: Skog med fri utveckling

Beskrivning:

Området består av tallskog, granskog, barrblandskog och lövblandad barrskog. Mindre ytor utgörs även av sumpskog. Skogarna har brukats i produktivt syfte. Endast några mindre ytor med skog uppfyller kriterierna för västlig taiga. Med fri utveckling finns förutsättningar till att samtliga skogar på sikt kan utvecklas till västlig taiga.

Bevarandemål:

All skog som inte är sumpskog ska så småningom utvecklas till gammelskog, dvs kunna klassas som västlig taiga. Det innebär att skogen ska vara flerskiktad, innehålla många gamla träd och mycket död/murken ved och inslaget av lövträd ska vara stort. Arealen skog av västlig taiga-typ ska på sikt vara 14 ha, lövsumpskog (9080) 0,7 ha samt skogbevuxen myr (91D0) 2 ha.

Engångsåtgärder:

Inga.

Underhållsåtgärder:

Inga utöver att träd som riskerar att falla över vägen får avlägsnas. I händelse av ny spontan skogsbrand ska brandbekämpning inriktas på att förhindra spridning till skogar utanför naturreservatet. Om det vid brandtillfället inte bedöms finnas någon sådan risk ska följaktligen branden i själva

naturreservatet inte bekämpas. Anledningen till detta är att skogsbrand är en naturlig del i skogarnas utveckling.

3.4 Forn- och kulturminnesvård

Det finns inga av Riksantikvarieämbetet registrerade fornlämningar i naturreservatet.

4. Friluftsliv

Bevarandemål:

Det ska finnas en informationstavla.

Engångsåtgärder:

Informationstavlan ska sättas upp i anslutning till naturreservatet på den plats som är markerade på karta i bilaga 3 B. Tavlan ska utföras enligt Svensk standard och naturvårdsverkets anvisningar Att skylta skyddad natur. De ska bland annat innehålla karta över reservatet samt beskriva dess syfte, bevarandevärden och gällande föreskrifter för allmänheten. En engelsk text eller en engelsk sammanfattning ska finnas.

Underhållsåtgärder:

Informationstavlan ska underhållas vid behov av förvaltaren.

5. Gränsmarkering

Reservatets gräns ska märkas ut i fält. Gränsmarkeringar ska utföras enligt Naturvårdsverkets anvisningar "Att skylta skyddad natur".

6. Uppföljning

6.1 Uppföljning av bevarandemål och gynnsamt tillstånd

Länsstyrelsen ansvarar för att uppföljning av bevarandemål genomförs. Uppföljningen ska ske enligt de manualer för skyddade områden som har tagits fram av Naturvårdsverket. I en särskild uppföljningsplan kommer målindikatorer att anges. Dessa målindikatorer följs sedan upp. Målsättningen är att kunna se om de bevarandemål som satts upp i skötselplanen uppfylls och att skötseln fungerar. Uppföljningen kommer vara en viktig hjälp för förvaltarens planering av skötselarbetet.

6.2 Revidering av skötselplanen

Skötselplanen gäller tills vidare och revideras när uppföljningen indikerar att det behövs.

7. Sammanfattning av planerad förvaltning

Tabell 4. Sammanfattning och prioritering av skötselplanens åtgärder. Prioritering inom intervall 1-3 där 1 är högsta prioritet att genomföra.

Åtgärd	När/intervall	Prioritet
Gränsmarkering	Snarast efter beslut	1
Informationsskylt	Senast ca 1 år efter beslut	2

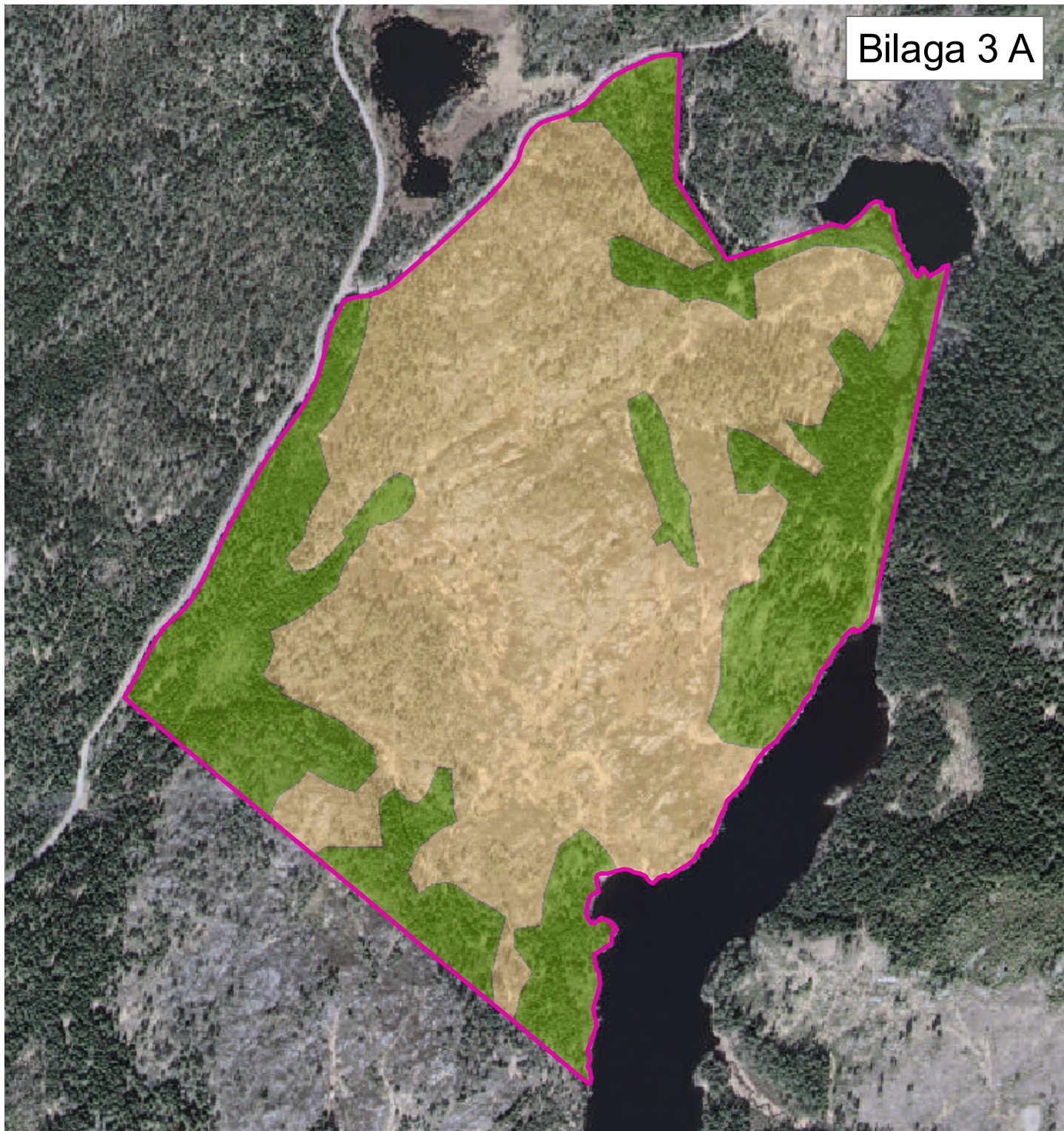
8. Referenser

Allmänna referenser

- *EUs art- och habitatdirektiv (direktiv 92/43/EEG) annex 2 och 4.*
- *EUs fågeldirektiv (direktiv 79/409/EEG) annex 1.*
- *Gärdenfors, U. (red.). 2010. Rödlistade arter i Sverige 2010- The 2010 Red List of Swedish Species. ArtDatabanken, SLU, Uppsala.*
- *Löfgren, R. & Andersson, L. (red.). 2000. Sydsvenska lövskogar och andra lövbärande marker. Rapport 5081, Naturvårdsverket, Stockholm.*
- *Naturvårdsverket, 2003. Att skylta skyddad natur. Naturvårdsverket, Stockholm.*
- *Naturvårdsverket, 2003. Kartering av skyddade områden – skogstyper i naturreservat och nationalparker. Rapport 5282, Naturvårdsverket, Stockholm.*
- *Påhlsson, L. (red.). 1998. Vegetationstyper i Norden. TemaNord 1998:510, Nordiska Ministerrådet, Köpenhamn.*
- *SGU digitalt kartmaterial 2012.*

Referenser specifikt för detta naturreservat

- *Appelqvist, T och Lindholm, M. Pro Natura 2007. Insekter vid Bengtsvikens brandfält två år efter branden. Rapport till Länsstyrelsen.*

Skötselområden

Naturreseptat Bengtsviken, Dals-Ed kommun

LÄNSSTYRELSEN
VÄSTRA GÖTALANDS LÄN

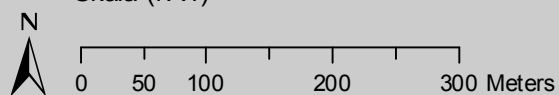
Skötselområden

1 Brandfält med fri utveckling

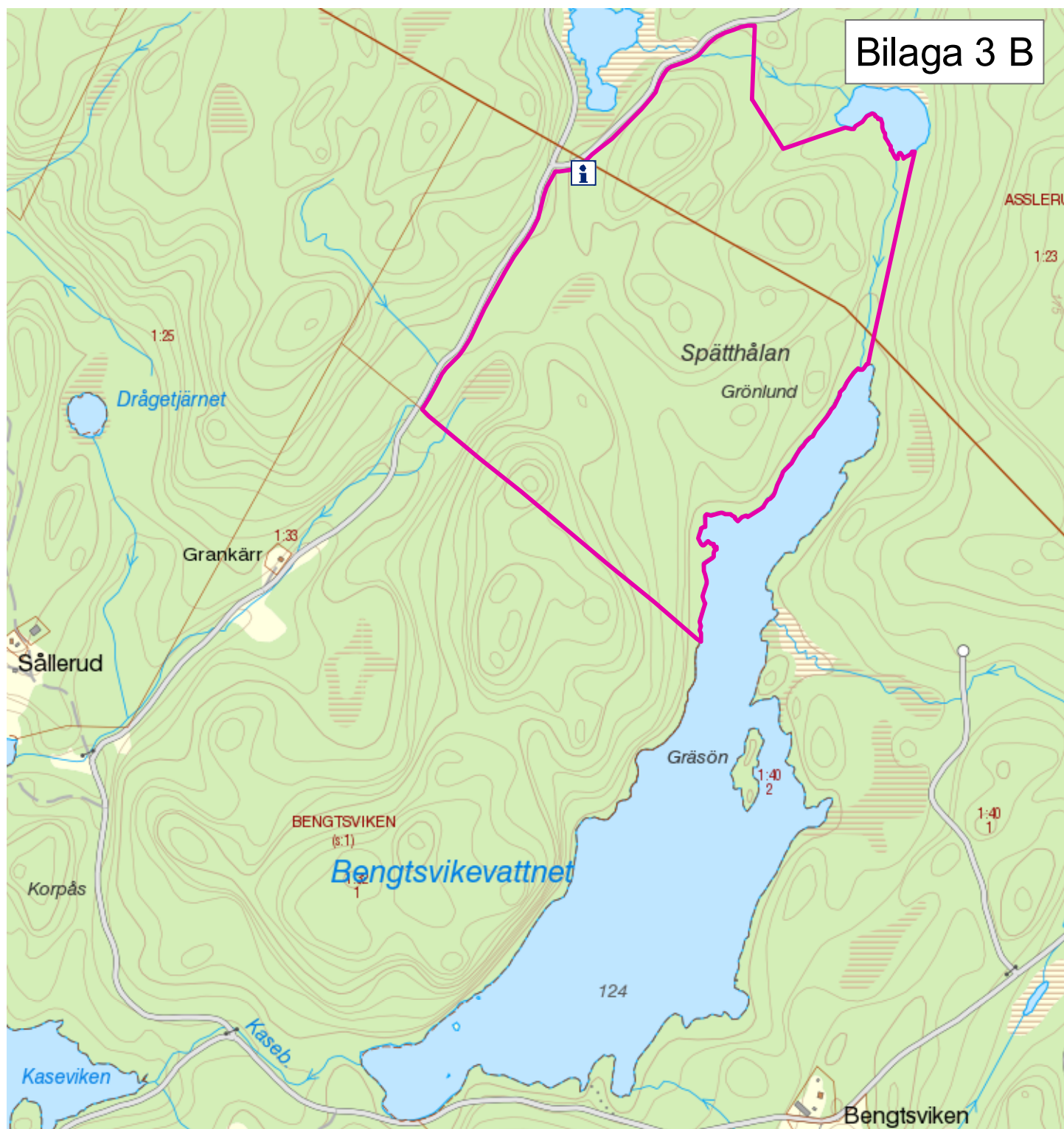
2 Skog med fri utveckling

Naturreseptatets gräns

Skala (i A4) 1:6 000

Illustrationskarta till skötselplan för naturreseptat Bengtsviken
Tillhör Länsstyrelsens beslut 2013-01-31, dnr 511-19475-2012
© Lantmäteriet

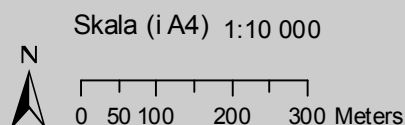
Besöksanordningar Naturreservatet Bengtsviken, Dals-Ed kommun

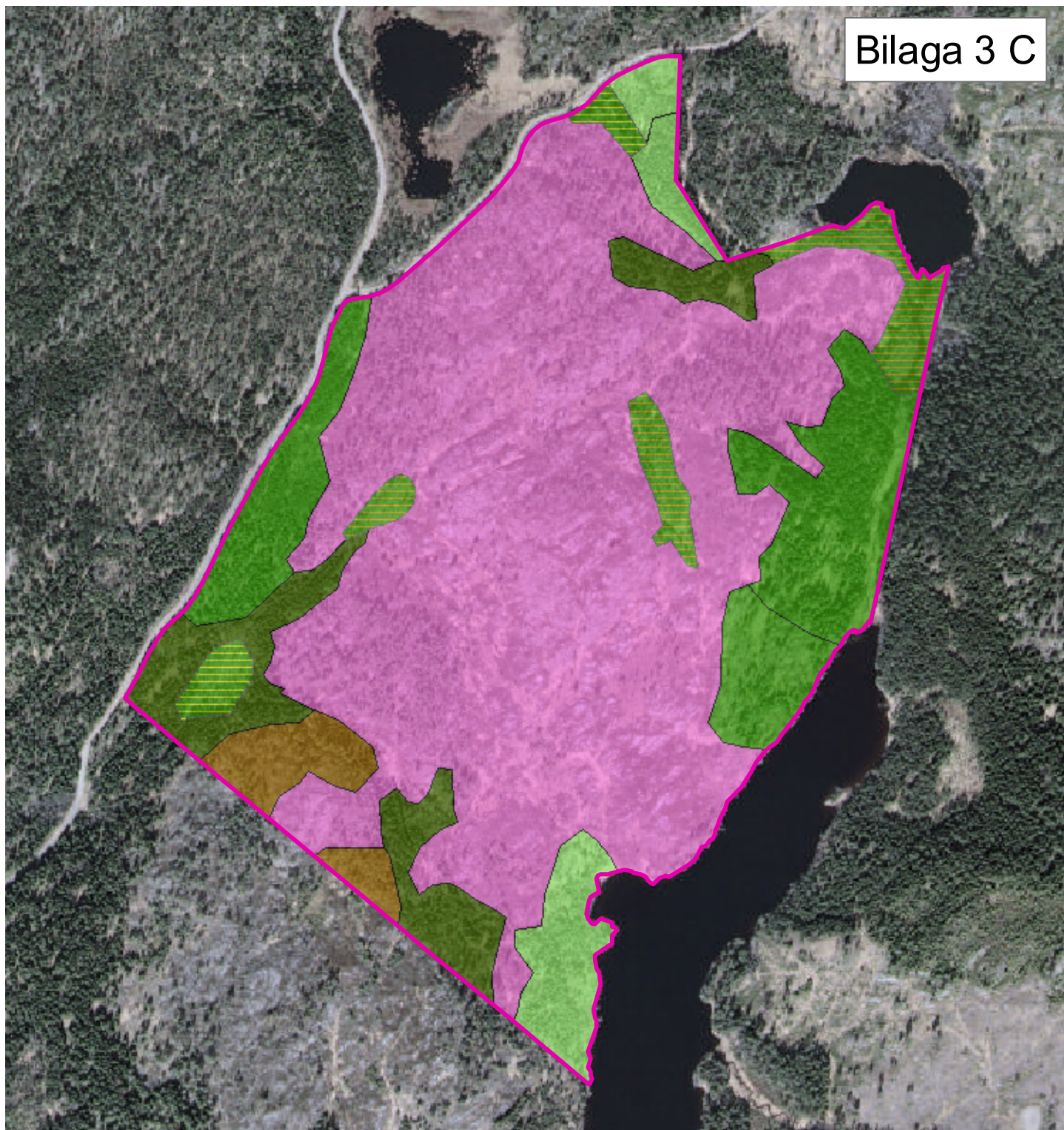

Informationsskylt

Naturreservatets gräns

Naturtyper

Naturreseptat Bengtsviken, Dals-Ed kommun

Markindelning

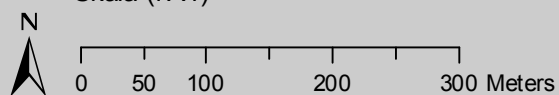
Naturtyp

	Brännor		Naturreseptatets gräns
	Tallskog		
	Barrblandskog		
	Granskog		
	Lövblandade barrskogar		
	Blandsumpskog		
	Lövsumpskog		

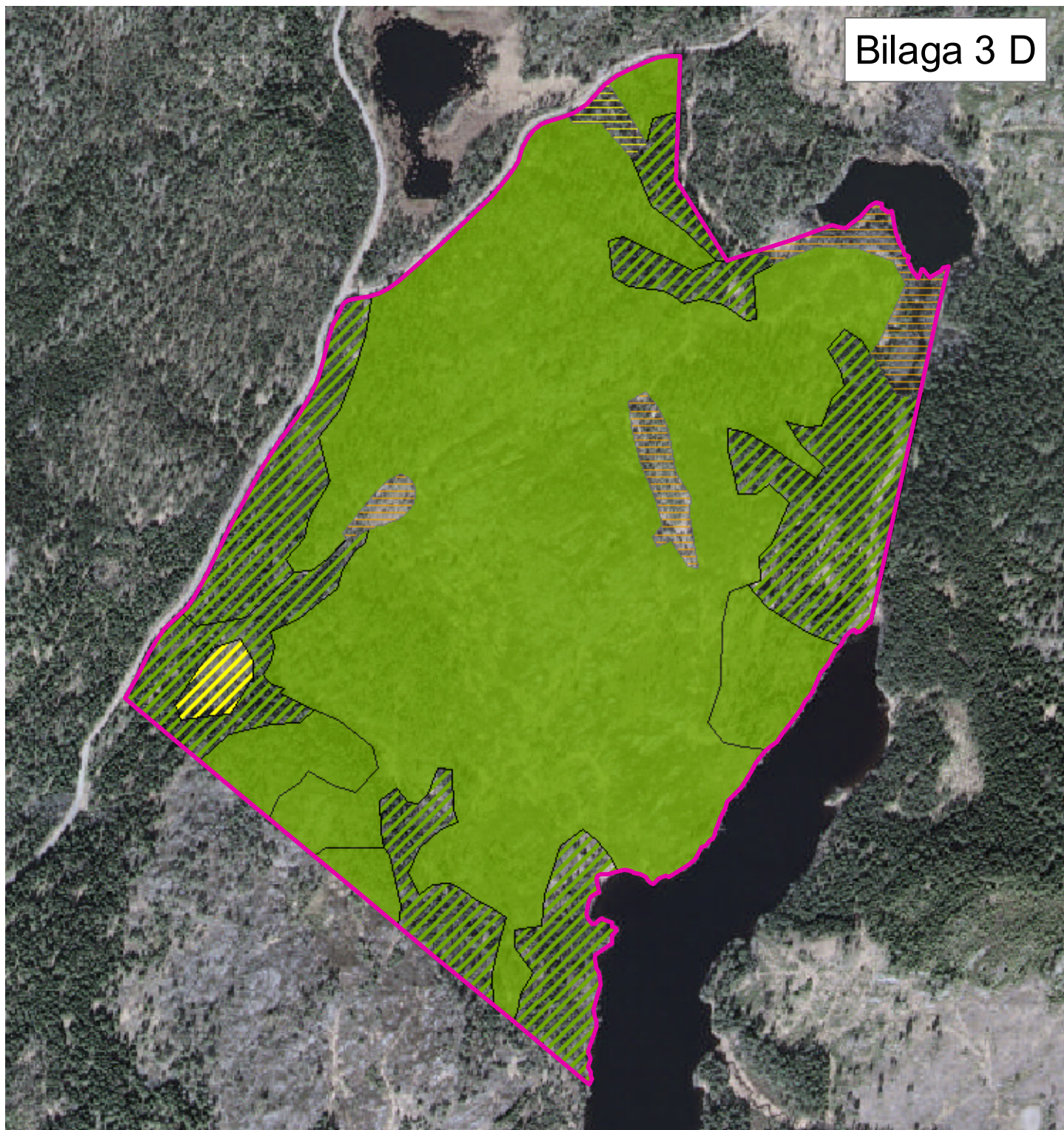

LÄNSSTYRELSEN
VÄSTRA GÖTALANDS LÄN

Skala (i A4) 1:6 000

Illustrationskarta till skötselplan för naturreseptat Bengtsviken
Tillhör Länsstyrelsens beslut 2013-01-31, dnr 511-19475-2012
© Lantmäteriet

Natura 2000-naturtyper

Naturreseptatet Bengtstsviken, Dals-Ed kommun

Natura 2000-naturtyper

- 9010 Västlig taiga
- 9080 Lövsumpskog
- 91D0 Skogsbevuxen myr

 Naturreseptatets gräns

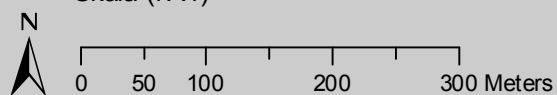
Utvecklingsmark

- 9010 Västlig taiga
- 9080 Lövsumpskog

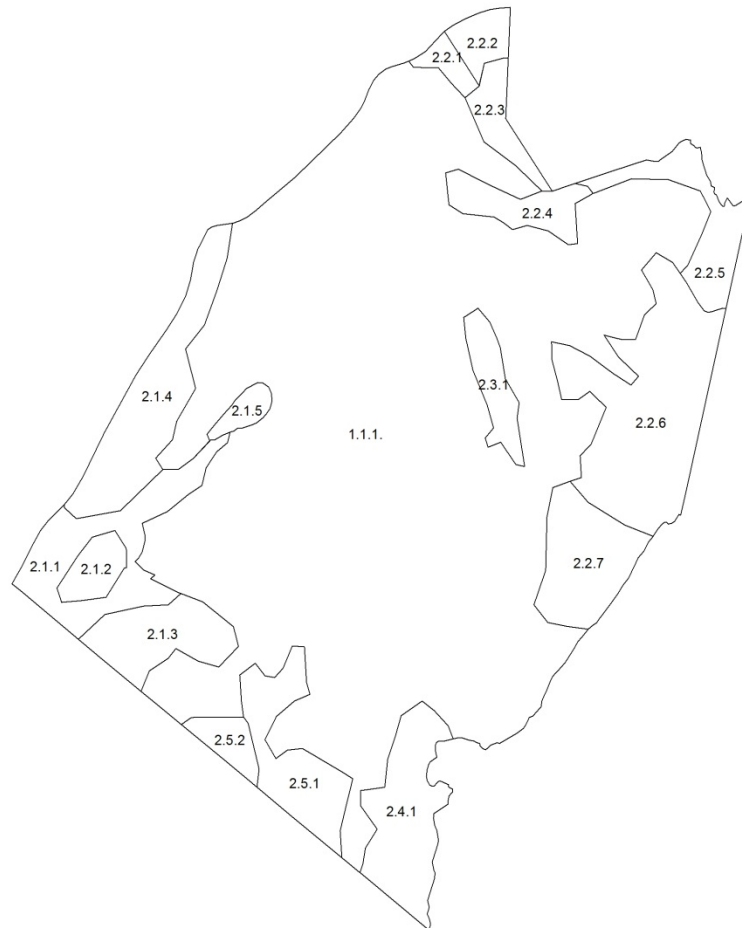
LÄNSSTYRELSEN
VÄSTRA GÖTALANDS LÄN

Skala (i A4) 1:6 000

Illustrationskarta till skötselplan för naturreseptatet Bengtstsviken
Tillhör Länsstyrelsens beslut 2013-01-31, dnr 511-19475-2012
© Lantmäteriet

Delområden

Delområde	Naturtyp	Natura 2000-naturtyp	Utvecklingsmark	Areal (ha)
1.1.1.	Brännor	9010 Västlig taiga		32,3
2.1.1.	Granskog		9010 Västlig taiga	1,8
2.1.2.	Lövsumpskog		9080 Lövsumpskog	0,5
2.1.3.	Tallskog	9010 Västlig taiga		1,2
2.1.4.	Barrblandskog		9010 Västlig taiga	2,0
2.1.5.	Blandsumpskog	91D0 Skogbevuxen myr		0,3
2.2.1.	Lövsumpskog	9080 Lövsumpskog		0,2
2.2.2.	Lövblandad barrskog	9010 Västlig taiga		0,4
2.2.3.	Lövblandad barrskog		9010 Västlig taiga	0,5
2.2.4.	Granskog		9010 Västlig taiga	0,7
2.2.5.	Blandsumpskog	91D0 Skogbevuxen myr		1,1
2.2.6.	Barrblandskog		9010 Västlig taiga	3,6
2.2.7.	Barrblandskog	9010 Västlig taiga		1,5
2.3.1.	Blandsumpskog	91D0 Skogbevuxen myr		0,6
2.4.1.	Lövblandad barrskog		9010 Västlig taiga	1,7
2.5.1.	Granskog		9010 Västlig taiga	1,4
2.5.2.	Tallskog	9010 Västlig taiga		0,4